

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 5. ja 6.9.2013, YLEINEN OSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–12 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Mikä seuraavista vakuutus sopimuksen tulkintaa koskevista väitteistä pitää paikkansa?
 - a) Vain kuluttajavakuutuksissa sovelletaan sääntöä, jonka mukaan epäselvää sopimusehtoa tulkitaan vakuutuksenottajan eduksi.
 - b) Yritysvakuutusten tulkinnassa sovelletaan periaatetta, jonka mukaan vakuutuksenottajan katsotaan osallistuneen sopimusehtojen laadintaan.
 - c) Sekä kuluttajavakuutuksissa että yritysten ottamissa vakuutuksissa epäselvää sopimusehtoja tulkitaan yleensä vakuutusyhtiön vahingoksi.
 - d) Vakuutus sopimuksia tulkitaan aina kirjallisten vakuutusehtojen sanamuodon mukaisesti. (1,5 p.)

c); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 270 ja 271; Kuluttajansuojalaki 4 luku 3 §.

2. Vapaaehtoisissa vakuutuksissa
 - a) vakuutusyhtiö ei saa kieltäytyä kotivakuutuksen myöntämisestä kuluttajalle.
 - b) vakuutusyhtiö voi kieltäytyä vakuutuksen myöntämisestä maksuhäiriömerkintöjen vuoksi, jos niillä objektiivisesti arvioiden voi olla vaikutusta asiakkaan maksukäyttäytymiseen.
 - c) vakuutusyhtiöllä ei ole velvollisuutta ilmoittaa asiakkaalle syytä, jos vakuutusta ei myönnetä luottotietomerkintöjen vuoksi. (1,5 p.)

b); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 124 ja 168; Vakuutus sopimuslaki 6 a §.

3. Vakuutusasiakkaan oikeus itseään koskevien tietojen tarkastamiseen. Mikä seuraavista henkilötietojen tarkastusoikeutetta koskevista väitteistä EI pidä paikkaansa?
 - a) Jokaisella on oikeus saada tietää, mitä tietoja hänestä on tallennettuna vakuutusyhtiön henkilörekistereihin tai ettei rekisterissä ole häntä koskevia tietoja.

- b) Tarkastusoikeuttaan käyttävän henkilön on esitettävä pyyntö vakuutusyhtiölle omakätisesti allekirjoitetussa kirjeessä tai henkilökohtaisesti yhtiön toimipisteessä.
 - c) Vakuutusyhtiön on annettava tarkastusoikeutta käyttävälle kirjallisesti tiedot tallennetuista henkilötiedoista.
 - d) Tarkastusoikeutta käyttävälle henkilölle on ilmoitettava myös henkilötietojen säännönmukaiset tietolähteet ja luovutuskohteet sekä mihin tietoja käytetään.
- (1,5 p.)

c); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 319.

4. Finanssivalvonta

- a) myöntää suomalaisten henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden toimiluvat.
- b) antaa lausunnot sosiaali- ja terveysministeriölle suomalaisten vakuutusyhtiöiden toimilupien myöntämisedellytyksistä.
- c) on valtioneuvoston alainen virasto, jonka tehtävänä on muun muassa rahoitus- ja vakuutusalan yritysten valvonta.
- d) valvoo vakuutussopimusten lainmukaisuutta antamalla ratkaisuja vakuutusyhtiön ja sen asiakkaan välisissä erimielisyyksissä. (1,5 p.)

a); Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 107, 235, 250 ja 289.

5. Vakuutussopimusta solmittaessa vakuutuksenottajan tulee vakuutussopimuslain mukaan

- a) vastata oikein ja täydellisesti vakuutuksenantajan esittämiin kysymyksiin.
- b) kertoa oma-aloitteisesti kaikista vakuutettavan riskin kannalta merkityksellisistä seikoista.
- c) vastata vain niihin vakuutuksenantajan esittämiin kysymyksiin, joiden hän arvioi vaikuttavan vakuutettavaan riskiin. (1,5 p.)

a); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 157; Vakuutussopimuslaki 22 §.

6. Mikä seuraavista jälleenvakuutusta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Pakollinen jälleenvakuutus tarkoittaa sitä, että vakuutusyhtiölle on lainsäädännössä asetettu jälleenvakuuttamisvelvollisuus.
- b) Ei-suhteellisessa jälleenvakuutuksessa ensivakuuttajan ja jälleenvakuuttajan osuudet jaetaan vahingon määrän perusteella.
- c) Stop loss – ja excess of loss– jälleenvakuutukset ovat muodoltaan ns. suhteellisia jälleenvakuutuksia.

- d) Jälleenvakuutus sopimuksissa sovitaan usein, että jälleenvakuuttajalla ei ole oikeutta edelleenvakuuttaa riskejä. (1,5 p.)

b); Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 496 ja 497.

7. Monivakuutukset

- a) Monivakuutuksella tarkoitetaan sitä, että samalla henkilöllä on samassa vakuutusyhtiössä useampia vakuutuksia.
- b) Monivakuutustilanteesta kyse on vain silloin, kun sama henkilö on ottanut useamman vakuutuksen saman vahingon varalta.
- c) Monivakuutuksia koskevia vakuutus sopimus lain säännöksiä sovelletaan vahinkovakuutuksiin.
- d) Monivakuutuksia koskevia vakuutus sopimus lain säännöksiä sovelletaan henkilövakuutuksiin. (1,5 p.)

c); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 217–219; Vakuutus sopimus laki 59 §.

8. Kun vakuutuksenottaja irtisanoo vakuutuksen,

- a) vain kirjallisesti paperilla tehty irtisanomis ilmoitus on pätevä.
- b) vakuutus voidaan poikkeuksellisissa tapauksissa irtisanoa myös suullisesti.
- c) vakuutus päättyy, kun kirjallisesti tehty irtisanomis ilmoitus saapuu vakuutuksenantajalle.
- d) vakuutus päättyy, kun kirjallinen irtisanomis ilmoitus on lähetetty tai annettu vakuutuksenantajalle, jollei ilmoituksessa ole mainittu muusta ajankohdasta. (1,5 p.)

d); Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 231; Vakuutus sopimus laki 12 §.

9. Mikä seuraavista edunsaajamääräystä koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Tehtyä edunsaajamääräystä voi muuttaa milloin tahansa ilman rajoituksia.
- b) Ns. peruuttamatonta edunsaajamääräystä ei voi muuttaa.
- c) Edunsaajamääräyksen tekemisestä on ilmoitettava kirjallisesti vakuutusyhtiölle, jotta määräys olisi pätevä.
- d) Jos edunsaajaksi nimetty henkilö kuolee ennen vakuutustapahtuman sattumista, edunsaajamääräyksen katsotaan olevan voimassa nimetyn henkilön lasten hyväksi. (1,5 p.)

c); Vakuutus sopimus laki 47–49 §.

10. Mikä seuraavista yritysten keskeytysvakuutusta koskevista väitteistä pitää paikkansa?
- a) Henkilökeskeytysvakuutuksella voidaan yleensä varautua avainhenkilön tapaturmasta johtuviin katteen menetyksiin tai sijaisen ylimääräisiin palkkakustannuksiin.
 - b) Keskeytysvakuutuksille on tyypillistä, että keskeytysturva on erilainen siitä riippuen, mihin osaan yrityksen omaisuutta vahinko kohdistuu.
 - c) Riippuvuuskeskeytysvakuutuksista voidaan korvata vain vakuutuskirjaan merkityn liikekumppanin esinevahingoista aiheutuneita keskeytysvahinkoja.
 - d) Myöhästymiskeskeytysvakuutus on tarkoitettu kattamaan urakoitsijalle rakennuskohteen myöhästymisestä aiheutuvia sopimussakkoja. (1,5 p.)

a); Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 480–482.

11. Mikä seuraavista liikennevakuutusta koskevista väittämistä pitää paikkansa?
- a) Jos ajoneuvoa ei koske rekisteröintivelvollisuus, sille ei tarvitse ottaa myöskään liikennevakuutusta.
 - b) Suomen valtion sekä sen omistamien yhtiöiden ja liikelaitosten ei tarvitse ottaa liikennevakuutusta ajoneuvoilleen.
 - c) Liikennevakuutus on automaattisesti voimassa myös muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa kuin Suomessa.
 - d) Liikennevakuutuksesta ei korvata yksityisalueilla tai maastossa aiheutuneita liikennevahinkoja. (1,5 p.)

c); Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 369 ja 370.

12. Vakuutussopimuslakia sovelletaan
- a) pakollisiin vakuutuksiin, kuten vakuutusmeklarin ja kiinteistönvälitysliikkeen vastuuvakuutuksiin.
 - b) henkilö- ja vahinkovakuutuksiin, mutta ei kapitalisaatiosopimuksiin.
 - c) lakisääteisiin vakuutuksiin.
 - d) jälleenvakuutuksiin. (1,5 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 131 ja 132; Vakuutussopimuslaki 1 ja 4 a §.

13. Selosta, mistä kolmesta osasta vakuutusmaksu muodostuu ja mitä näillä kullakin osalla katetaan. (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 220–226.

14. Millä perusteilla jatkuvan vahinkovakuutuksen sopimusehtoja voidaan muuttaa vakuutuskauden vaihtuessa? Milloin muutos voi aikaisintaan tulla voimaan? (4 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 224 ja 225; Vakuutussopimuslaki 19 §.

15. Selvitä mitä tarkoitetaan meklarilta edellytetyllä riippumattomuusvaatimuksella vakuutuksenantajista. (3 p.)

Mikko Määttä - Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy. Helsinki 2005, s. 29–32; Laki vakuutuseduksesta 6 ja 7 §.

16. Mitä tietoja meklarin on annettava itsestään asiakkaalle ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä? (3 p.)

Mikko Määttä - Raine Forsman: Vakuutusedustus - Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy. Helsinki 2005, s. 68 ja 69; Laki vakuutuseduksesta 19 §.

17. Selvitä meklarin ja asiakkaan välisen toimeksiantosopimuksen vähimmäissisältö. (3 p.)

Mikko Määttä - Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy. Helsinki 2005, s. 71; Laki vakuutuseduksesta 23 §.

18. Määrittele mitä meklaritoiminnassa tarkoittavat sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus. (2 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta. Suomen vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy. Helsinki 2005, s. 142.

19. Kerro, mitä Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa määrätään asiakasvarojen säilyttämisestä ja välittämisestä, erityisesti

- asiakasvaratililtä edellytettävistä ominaisuuksista;
- asiakasvaratilin käyttämisestä;
- varojen toimittamisesta vastaanottajalle;
- meklarin palkkion veloittamisesta asiakasvaratililtä. (4 p.)

Finanssivalvonnan Määräys- ja ohjekokoelma vakuutusedustajille 22.6.2010, Dnro 7/101/2010, s. 9 ja 10.

20. Kerro, mitä yli- ja alivakuutuksella tarkoitetaan ja mitä seuraamuksia niillä on vahingon sattuessa. Minkä tyyppisillä vakuutuksilla voidaan välttää yli- ja alivakuutustilanteet? (4 p.)

*Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi – Ville Raulos – Pia Santavirta: Vakuutuslainsäädäntö. 4. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2010, s. 215 ja 216;
Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 211 ja 212;
Vakuutusopimuslaki 57 ja 58 §.*

21. Minkälaiset vahinkotapahtumat korvataan All Risks-vakuutuksista? Minkälaiset vahingot suljetaan yleisesti pois All Risks-vakuutusten korvauspiiristä? (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 439, 459, 460 ja 469.

22. Minkälaisilla vakuutuksilla tavarakuljetuksia vakuutetaan ja mitä ne kattavat? Kerro myös tavarankuljetusvakuutuksen ottamisesta vuosisopimuksella. (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi. 11. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Sastamala 2009, s. 468–470.

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 5. JA 6.9.2013, VAHINKO-OSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–10 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Mikä seuraavista EI ole tuotevastuuvakuutuksissa tyypillisesti käytettävä rajoitusehto?
- a) Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu luovutetulle tuotteelle.
 - b) Vakuutuksesta ei korvata tuotteen puutteellisuudesta aiheutuneita henkilövahinkoja.
 - c) Vakuutuksesta ei korvata lääkevahinkoja.
 - d) Vakuutuksesta ei korvata tuoteturvallisuutta koskevien määräysten vastaisista toimenpiteistä aiheutuneita vahinkoja. (1,5 p.)

b); Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus. 2. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2007, s. 147–149.

2. Kansainvälinen hallintoelinten vastuuvakuutus (Directors and Officers Liability, D & O) eroaa tyypillisistä vain Suomessa toimivan yrityksen johdon vastuuvakuutuksista (ns. kotimainen vakuutus) siten, että
- a) D & O kattaa laajemman henkilöpiirin kuin kotimainen vakuutus.
 - b) D & O kattaa suppeamman henkilöpiirin kuin kotimainen vakuutus.
 - c) D & O kattaa vain osakeyhtiölain mukaisen vastuun.
 - d) D & O:ssa on lähtökohtaisesti vähemmän rajoitusehtoja kuin kotimaisessa vakuutuksessa. (1,5 p.)

a); Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus. 2. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2007, s. 167 ja 168.

3. Yrityksille tarjolla olevista toiminnan vastuuvakuutuksista korvataan yleensä
- a) yrityksen hallussa vuokrasopimuksen perusteella olevalle omaisuudelle aiheutuneita esinevahinkoja.
 - b) yrityksen sopimusvastuun perusteella aiheuttamia taloudellisia vahinkoja.
 - c) yrityksen sopimuskumppanille aiheuttamia henkilö- ja esinevahinkoja, joilla on liittymä sopimusvelvoitteiden täyttämiseen.
 - d) yrityksen sopimuskumppanille aiheuttamia henkilö- ja esinevahinkoja, joilla ei ole liittymää sopimusvelvoitteiden täyttämiseen. (1,5 p.)

d); Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus. 2. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2007, s. 124–126, 133 ja 134.

4. Kenellä seuraavista yhtiömuotoisessa yrityksessä työskentelevistä EI ole oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen?

- a) Osakeyhtiön toimitusjohtaja, joka omistaa 35 % yhtiön osakkeista.
- b) Kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies, jonka aviopuoliso on yhtiön vastuunalainen yhtiömies.
- c) Avoimen yhtiön yhtiömies, joka omistaa yhtiöosuudet yhdessä aviopuolisonsa kanssa.
- d) Osakeyhtiön kirjanpitäjä, joka omistaa 35 % ja jonka aviopuoliso omistaa 15 % yhtiön osakkeista. (1,5 p.)

c); Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat. 13. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2012 Työtapaturmakirja, s. 29– 34.

5. Työtapaturma- ja ammattitautiasioissa voidaan vakuutuslaitoksen päätöksestä valittaa

- a) ensin vakuutusoikeuteen ja sen jälkeen korkeimpaan oikeuteen.
- b) vain vakuutusoikeuteen, joka pyytää lausunnon tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta.
- c) ensin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan ja sen jälkeen rajoitetusti korkeimpaan oikeuteen.
- d) ensin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan, sen jälkeen vakuutusoikeuteen ja vain rajoitetusti korkeimpaan oikeuteen. (1,5 p.)

d); Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat. 13. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2012, s. 169.

6. Mikä seuraavista tapaturmavakuutuslain mukaista työtapaturmaa koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Ratkaisevaa työtapaturmaksi katsomisen suhteen on se, että tapaturma sattuu työaikana tai muutoin ajalla, jolloin työntekijälle maksetaan palkkaa.
- b) Työtapaturmaksi katsotaan myös sairausloman aikana tehdyssä työssä syntynyt tapaturma, jos työnteosta on sovittu työnantajan kanssa tai jos työnteon perusteena on työpaikan yleinen käytäntö.
- c) Sairauskohtauksesta aiheutunutta loukkaantumista työssä ei pidetä työtapaturmana.
- d) Jos työntekijä lomautusaikana osallistuu aikaisemmin sovittuun koulutukseen ja lomautuksen johdosta siis palkatta, koulutuksen aikana sattunut tapaturma ei kuulu tapaturmavakuutuksen piiriin. (1,5 p.)

b); Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat. 13. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2012, s. 47–50.

7. Mikä seuraavista rakennuksen jälleenhankinta-arvoon liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?
- a) Rakennuksen jälleenhankinta-arvo muodostuu rakennuttaja- ja rakentamiskustannuksista sekä tonttikustannuksista.
 - b) Edellä a kohdassa mainittujen kustannusten lisäksi jälleenhankinta-arvoon luetaan liittymismaksut.
 - c) Tonttikustannukset ja liittymismaksut eivät normaalisti kuulu rakennuksen jälleenhankinta-arvoon, mutta eri sopimuksella ne voidaan siihen sisällyttää.
 - d) Eri sopimuksella yrityksen tuotanto- ja vastaavien rakennusten jälleenhankinta-arvoon voidaan sisällyttää kone- ja laitekohtaiset perustukset sekä LVIS-asennukset. (1,5 p.)

d); Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 146 ja 147.

8. Mikä seuraavista nestevuotovahinkoihin liittyvistä väitteistä EI pidä paikkansa?
- a) Nestevuotovahingosta on kyse, kun neste vuotaa rakennuksen omista kiinteistä vesi-, jätevesi- tai lämpöjohtoverkoista.
 - b) Nestevuotovahinkona ei pidetä sellaista vuotovahinkoa, joka aiheutuu käytöstä poistetusta vesiputkesta.
 - c) Nestevuotovahingosta ei ole kyse, jos kattokourusta valunut sade- tai sulamisvesi aiheuttaa vahingon.
 - d) Nestevuotovahinko voi aiheutua rakennuksen sisäpuolista sadevesiviemäristä virtaavasta vedestä. (1,5 p.)

b); Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 212–214.

9. Samastaminen tarkoittaa sitä, että kolmannen henkilön teko tai laiminlyönti aiheuttaa samat seuraamukset kuin vakuutetun vastaava teko tai laiminlyönti. Vakuutettuun samastetaan henkilö, joka

- a) on vakuutetun avio- tai avopuoliso.
- b) käyttää vakuutetun luvalla vakuutetun omaisuutta.
- c) omistaa vakuutuksen kohteena olevan omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä tämän kanssa.
- d) asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja omistaa vakuutuksen kohteena olevan omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa. (1,5 p.)

c); Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 386–390.

10. Mikä seuraavista omavastuuseen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?
- a) Tavallisin käytössä oleva omavastuumuoto on ehdollinen omavastuu.
 - b) Ehdoton omavastuu tarkoittaa sitä, että omavastuumäärää pienemmissä vahingoissa vahinkoja ei korvata ollenkaan, mutta omavastuun ylittävissä vahingoissa vahinko korvataan kokonaisuudessaan.

- c) Suhteellinen omavastuu tarkoittaa sitä, että vakuutuksenottaja osallistuu euromääräisen omavastuun ylittäväänkin osuuteen prosentuaalisella osuudella.
- d) Kuluttajavakuutuksissa käytetään usein ns. stop loss –omavastuuta, jolloin vakuutusopimuksessa määritellään koko vakuutuskaudelle yhteinen omavastuuraja, jonka ylittävät vahingot korvataan. (1,5 p.)

c); Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 164 ja 165.

11. Sarjavahingot ovat luonteenomaisia tuotevastuuvahingoille. Selosta, mitä sarjavahinko tarkoittaa ja miten niitä korvataan tuotevastuuvakuutuksissa. (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus. 2. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2007, s. 146.

12. Mitä asioita tulee seuraavissa tilanteissa huomioda vakuutuksenottajan irtisanoessa vakuutusopimuksen

- vakuutuksenottajia on useita
- vakuutusopimus on määräaikainen
- vakuutuksenottaja on kuollut tai hänet on asetettu konkurssiin? (3 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 114.

13. Mitkä ovat tiekuljetusvastuuvakuutuksen korvausperusteet ja miten vakuutus poikkeaa toiminnan vastuuvakuutuksesta? (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus. 2. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2007, s.162.

14. Millä edellytyksillä EU – ja ETA maissa työskenneltäessä lähetetty työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvan piiriin? (3 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja. Työtapaturmien ja ammattitautien korvaus- ja vakuutusasiat. 13. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2012, s. 224 ja 225.

15. Millaisia rajoitteita tulee huomioda it-riskejä hallittaessa? (3 p.)

Ilkka Ilmonen – Jani Kallio – Jani Koskinen – Markku Rajamäki: Johda riskejä – käytännön opas yrityksen riskienhallintaan. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 158–160.

16. Mitkä ovat neljä pääriskikategoriaa? Kerro myös kaksi esimerkkiä kuhunkin pääriskikategoriaan kuuluvista riskeistä. (4 p.)

Ilkka Ilmonen – Jani Kallio – Jani Koskinen – Markku Rajamäki: Johda riskejä – käytännön opas yrityksen riskienhallintaan. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, 65–69.

17. Mitkä ovat riskienhallintaprosessien neljä vaihetta? (4 p.)

Ilkka Ilmonen – Jani Kallio – Jani Koskinen – Markku Rajamäki: Johda riskejä – käytännön opas yrityksen riskienhallintaan. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 84.

18. Luettele eri omaisuusvakuutukset. (3 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 21.

19. Mitä vahinkoja omaisuusvakuutuksista ei yleensä korvata? Kerro vähintään neljäntyyppisistä tavanomaisista rajoitusehdoista. (4 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 266–268.

20. Kerro, mitä tietoja väärinkäytös- ja vahinkorekistereihin merkitään ja mihin tarkoituksiin vakuutusyhtiöt saavat käyttää näitä tietoja. (2 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 69.

21. Vakuutettava omaisuus erotellaan yleensä sen mukaan, kuuluuko se irtaimistoon vai onko se osa rakennusta. Selvitä, minkälaisiin seikkoihin on kiinnitettävä huomiota harkittaessa, kuuluvatko jotkin koneet tai laitteet liike- tai teollisuusrakennuksen ainesosiin tai tarpeistoon. Kerro myös, mitä vaikutuksia kuulumisella rakennukseen tai irtaimistoon on yrityksen vakuutusturvan valintaan. (3 p.)

Tuula Pellikka - Petri Peilimö - Pasi Puntari - Mikko Vaitomaa: Omaisuuden vakuuttaminen. 3. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 453.

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 5. JA 6.9.2013, HENKIVAKUUTUSOSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönnumero, älä nimeäsi. Jos jätät vastaamatta johonkin kysymykseen, jätä kuitenkin vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönnumerosi ja kyseisen kysymyksen numero.

Kysymyskohtainen enimmäispistemäärä on mainittu kunkin kysymyksen kohdalla. Tentin enimmäispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymykset 1–10 ovat monivalintatehtäviä. Valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi vaihtoehto on oikea. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Mikä seuraavista yrityksille tarjolla olevia henkivakuutustuotteita koskevista väitteistä pitää paikkansa?
 - a) Yritykset eivät voi ottaa säästöhenkivakuutusta, jossa vakuutettuna on työntekijä ja jossa säästösumma maksetaan yritykselle.
 - b) Yritykset käyttävät säästöhenkivakuutuksia yleisesti avainhenkilöiden sitouttamisen välineinä.
 - c) Yritykset voivat ottaa toistaiseksi voimassa olevia kapitalisaatiosopimuksia, joihin ne voivat maksaa useita maksuja.
 - d) Yritykset voivat ottaa sijoitussidonnaisia kapitalisaatiosopimuksia, joissa sijoituskohteita voidaan vaihtaa ilman välittömiä veroseuraamuksia. (1,5 p.)

d); Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 122 ja 123.

2. Sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa
 - a) vakuutusyhtiö hankkii rahasto-osuuksia vakuutuksenottajan nimiin.
 - b) vakuutusyhtiö ei peri kustannuskuormituksiaan koskaan suoraan vakuutuksenottajan maksamista maksuista.
 - c) sijoituskohteena saa olla sekä rekisteröityjä sijoitusrahastoja että muita sijoituskokonaisuuksia.
 - d) sijoituskohteena saa olla yksityishenkilöille vain rekisteröityjä sijoitusrahastoja. (1,5 p.)

c); Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 107, 108 ja 110.

3. Mikä seuraavista TyEL-vakuutusmaksua koskevista väitteistä pitää paikkansa?
 - a) Tilapäinen työnantaja maksaa vakuutusmaksun kerran vuodessa tammikuun lopussa edellisen kalenterivuoden aikana maksamiensa palkkojen perusteella.
 - b) Sopimustyönantaja maksaa ennakkomaksuja joko kuukausittain tai harvemmalla laskutusvälillä.

c) Sopimustyönantajan tulee tehdä vuosi-ilmoitus edellisen kalenterivuoden työansioista helmikuun loppuun mennessä.

d) Sopimustyönantajan maksujen riittävyys tarkistetaan vuosilaskennassa, johon perustuvaa lisämaksua ei laskuteta erikseen, vaan se vaikuttaa vasta seuraavan kalenterivuoden ennakkomaksuihin. (1,5 p.)

b); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 48, 60 ja 61.

4. Mikä seuraavista urheilijoiden vakuutusturvaa koskevista väitteistä EI pidä paikkaansa?

a) Ammattiuurheilijalle voidaan järjestää vapaaehtoisesti TyEL-vakuutusturva.

b) Urheilijoiden tapaturmavakuuttamisesta on säädetty erityislailla.

c) Urheilijalle on järjestettävä tapaturmavakuutus, jos hänen veronalaiset tulonsa urheilemisesta ylittävät laissa säädetyn euromäärän.

d) Urheilijoiden vakuuttamista koskevassa laissa säädetään myös vanhuuseläketurvasta. (1,5 p.)

a); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 44; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2009, s. 100 ja 101.

5. Jos yrittäjä on laiminlyönyt YEL-vakuutuksen maksujen maksamisen,

a) sillä ei ole vaikutusta hänen eläketurvaansa.

b) kaikki maksamattomat vakuutusmaksut voidaan kuitata yrittäjälle aikanaan maksettavasta eläkkeestä.

c) vanhentuneet vakuutusmaksut vaikuttavat eläkkeen määrään työtulon vähentämisen kautta. (1,5 p.)

c); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 72.

6. Työeläkelakeihin perustuvan työkyvyttömyyseläkkeen maksu voidaan keskeyttää

a) työnantajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta.

b) vain toistaiseksi kunnes työkyvyn osoitetaan uudelleen alentuneen.

c) toistaiseksi tai määräajaksi.

d) vain tulevan ajan osalta aikaisintaan keskeytyspäätöstä seuraavan kalenterikuukauden alusta. (1,5 p.)

c); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala –

Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 142.

7. Työntekijällä voi olla oikeus työeläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänen työkykynsä on pitkäaikaisesti heikentynyt. Mikä seuraavista työkyvyttömyyseläkettä koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Työkyvyn heikentymistä arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän jäljellä oleva kyky hankkia ansiotuloja sellaisessa työssä, jota hänen asuinpaikkakunnallaan on saatavissa.
- b) Työkyvyttömyyden arviointi perustuu puhtaasti lääketieteellisiin selvityksiin.
- c) Jos työkyvyttömyyseläkkeen hakija on 60 vuotta täyttänyt, voidaan jäljellä olevaa työkykyä arvioida suhteessa hänen nykyiseen työhönsä tai ammattiaan vastaavaan työhön.
- d) Jos työkyvyttömyyseläkkeen hakija on 60 vuotta täyttänyt, työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa ei edellytetä lääketieteellisesti määritettyä työkyvyn rajoitetta. (1,5 p.)

c); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määtä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 121–123.

8. Mikä seuraavista YEL-vakuutusta koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Yrittäjän tulee ottaa YEL-vakuutus kuuden kuukauden kuluessa yritystoiminnan aloittamisesta. Vakuutus alkaa vakuutuksen ottamishetkestä.
- b) Jos yrittäjällä on useita eri yrityksiä, kunkin yrityksen piirissä tapahtuvaa yritystoimintaa varten tulee ottaa oma vakuutus.
- c) Vakuuttamisvelvollisuus ei koske sivutoimisia yrittäjiä.
- d) Vakuutus voidaan ottaa takautuvasti kulumassa olevalle ja kolmelle tätä edeltävälle vuodelle. (1,5 p.)

d); Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määtä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, Porvoo 2011, s. 66 ja 67.

9. Mikä seuraavista eläkevakuutusten takaisinostoa koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Takaisinoston edellytykset ovat samat yritysten ja yksityisten ottamissa vakuutuksissa.
- b) Eläkevakuutuksen takaisinostaminen ilman veroseuraamuksia on mahdollista, jos vakuutusyhtiö muuttaa yksipuolisesti vakuutusehtoja.
- c) Eläkevakuutusmaksujen verotusta koskevat muutokset oikeuttavat takaisinostoon ilman veroseuraamuksia.
- d) Uudemmissa, vuoden 2010 jälkeen otetuissa eläkevakuutuksissa kertyneen säästön siirto-oikeus korvaa eläkevakuutuksen takaisinosto-oikeuden. (1,5 p.)

b); Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 134.

10. Mikä seuraavista vakuutussalaisuuteen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

- a) Myös juridiset henkilöt kuuluvat vakuutussalaisuuden piiriin.
- b) Salassapitovelvollisuus päättyy, kun henkilön työsuhde päättyy.
- c) Salassapitovelvollisuus ei koske vakuutushakemuksen hylkäämistapauksia.
- d) Vakuutussalaisuuden piirissä ovat vain ne tiedot, jotka koskevat vakuutuksenottajana, vakuutettuna ja edunsaajana olevaa henkilöä.

a); Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 437.

11. Selosta, mitä tarkoitetaan kollektiivisella lisäeläketurvalla. Anna esimerkkejä siitä, miten kollektiivisuuden vaatimus täytetään eläketurvaa järjestettäessä. (4 p.)

Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 142; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2009, s. 195.

12. Selosta, missä tilanteissa työnantajan ottaman henkilövakuutuksen maksut voidaan katsoa työntekijän palkaksi. (3 p.)

Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 359 ja 360.

13. Eila Eläkesäästäjä on tänä vuonna ottanut itselleen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja hänen aviopuolisonsa Eero on maksanut siihen vakuutusmaksuja 3.000 euroa. Selvitä, miten vakuutusmaksu vähennetään Eläkesäästäjien verotuksessa,

- a) jos Eilalla ei ole ansiotuloja, mutta hänellä on pääomatuloja 5.000 euroa, ja Eerolla on ansiotuloja 60.000 euroa.
- b) jos kummallakin on ansiotuloja, Eilalla 50.000 euroa ja Eerolla 60.000 euroa. (4 p.)

Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 355–358.

14. Luettele vähintään kuusi TyEL-vakuutusmaksun osaa. (3 p.)

Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määtä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 24 ja 56–60.

15. Minkä takia valtioiden välillä on sosiaaliturvasopimuksia ja mikä on sopimusten tarkoitus? Missä maassa työntekijä yleisesti vakuutetaan? Määrittele lisäksi käsite ”lähetetty työntekijä”. (3 p.)

Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2009, s. 248 ja 249.

16. Maksuperusteinen eläketurva. Mitä tarkoitetaan sovittujen etuisuuksien vakuuttamisella (defined benefits) ja mitkä ovat erot maksuperusteiseen malliin (defined contributions)? (2 p.)

Teemu Jokela – Veera Lammi – Ilkka Lohi – Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2013, s. 139 ja 140.

17. Miten määräytyy liikennevakuutuksen perusteella korvaus pysyvästä haitasta? Mitä tarkoitetaan kosmeettisella haitalla ja miten siitä maksettava korvaus määräytyy? (3 p.)

Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2009, s. 110.

18. Määrittele perhe-eläkkeeseen liittyen:

- edunjänttj;
- edunsaaja;
- lapsen eläkeoikeus. (3 p.)

Riitta Korpiluoma – Harri Grönlund – Ove Herrlin – Jaana Kekäläinen – Keijo Kouvonen – Minna Levander – Sonja Lilius – Pasi Mustonen – Mikko Määttä – Anne Perälehto-Virkkala – Maijaliisa Takanen – Jaakko Tuomikoski: Työeläke. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA, 2011, s. 129; Paula Hämäläinen (toim.): Toimeentuloturva. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2009, s. 200 ja 201.

19. Määrittele mitä henkilövakuutuksessa tarkoittavat seuraavat:

- a) vakuutuksenantaja
- b) vakuutuksenottaja
- c) vakuutettu
- d) edunsaaja. (4 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2013, s. 217–220.

20. Selvitä missä tilanteissa vakuutusyhtiö voi irtisanoa vapaaehtoisen henkilövakuutuksen. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2013, s. 309–311.

21. Selvitä henkilövakuutuksiin liittyviä ulosoton rajoituksia. (3 p.)

Teemu Jokela - Veera Lammi - Ilkka Lohi - Timo Silvola: Vapaaehtoinen henkilövakuutus. 6. uudistettu painos. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA. Helsinki 2013, s. 349 ja 350.